

RESTES DELS NOSTRES AVANTPASSATS A CANTONIGRÒS

Desgraciadament coneixem ben poques coses dels remots avantpassats que visqueren al Cabrerès; aquests pocs coneixements provenen en gran part del descobriment de sepultures, entre les quals figuren una sèrie de dòlmens, alguns força estudiats com el de Sant Corneli o el de Puigsespedres. Però també han aparegut diversos enterraments anomenats de camps d'urnes, dits així perquè incineraven els cossos i les cendres eren dipositades dins d'unes urnes que podien ser o bé de fang assecat o bé de terra cuita. Moltes vegades dins d'aquestes urnes eren dipositats diversos objectes d'ús personal, com podien ser braçalets, agulles, penjolls etc... que podien ser de bronze o de ferro. Per desgràcia d'aquests camps d'urnes en queden ben pocs, ja que han estat destruïts pel conreu de la terra.

A l'any 1988, a Cantonigròs, al capdavant del carrer de Sant Bartomeu, sobre la carena del serrat de Balà, quan el senyor Valentí Villanueva va voler fer uns arranjaments al jardí de casa seva, aparegueren uns enterraments per incineració que es poden datar sobre la segona meitat del segle VIII a.C., és a dir, cap a finals de l'edat del bronze. Aquesta possible necròpolis confirma que els habitants de tota aquesta contrada tenien uns establiments propis i autòctons.

Per les peces que s'hi trobaren es pot establir una relació amb diferents enterraments dels Pirineus amb els quals sens dubte existien relacions comercials.

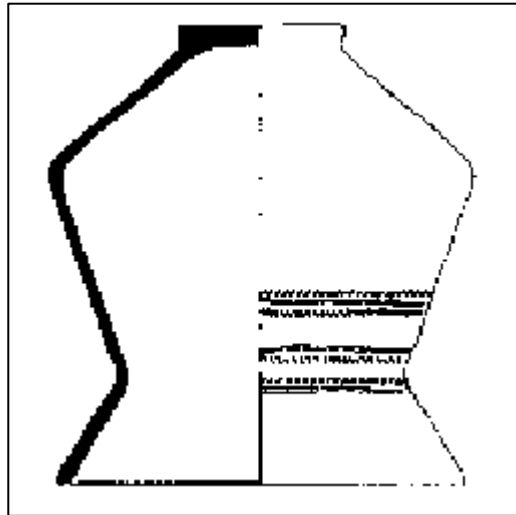
A l'àrea del Cabrerès s'han trobat diferents necròpolis, totes d'incineració, si bé la de Cantonigròs és molt interessant a causa de les restes de metall que s'hi van recollir,

les més nombroses de totes les d'aquesta zona, ja que, per exemple, en el camp d'urnes de Collsavenc, de trenta urnes estudiades tan sols es trobaren dues peces de metall, mentre que tan sols en una urna recuperada sencera al serrat de Balà s'hi varen trobar unes quinze peces.

Axí doncs, quan es varen remoure les jardineres que es varen fer per respectar

unes alzines, en Francesc Puntí veié unes terres negres i unes cendres que el van moure a avisar al grup arqueològic Cota Zero, de Vic, que tot seguit es varen fer càrrec d'una petita excavació, i dic petita perquè la situació de les troballes no els permeté fer-hi més. Es varen trobar tres enterraments en tres jardineres. En una d'elles va aparèixer una urna de forma troncocònica amb plat tapadora, situada pràcticament al mig de l'estructura que varen obrir. També aparegueren diversos fragments de ceràmica, algunes restes d'ossos cremats, però col·locats fora de l'urna, possiblement perquè aquesta estava trencada, un gran fragment de ceràmica decorat i uns petits fragments de metall.

En el segon enterrament trobaren també una urna que conservava el fons i una part de la panxa. Segurament aquesta segona

Urna cinerària de forma bitroncocònica, de boca ampla i base plana, amb una decoració lineal.

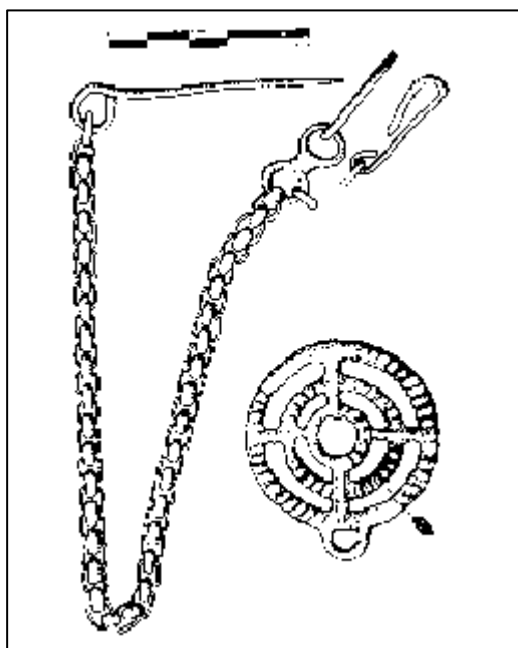
Revista "Empúries". Núm. 48-50. Diputació de Barcelona. Pàg. 229

fossa era molt petita, tan sols per poder-hi posar l'urna que contenia uns quants ossos cremats, dues agulles, una de cap rectangular i una altra amb un forat amb forma de rombe a la part de dalt, cosa que ens indica que era una agulla de cosir.

A la tercera jardineria varen aparèixer diversos fragments ceràmics; l'enterrament probablement tenia unes mides semblants a

Una interessant agulla de cap enrotllat forma part d'una cadeneta d'anells i un original sistema de tanca-ment. Penjoll de rodeta de tres anells concèn-trics i una petita anella per penjar-lo.

Revista "Empúries". Núm. 48-50. Pàg. 230. Article: El Serrat de Balà. Una necròpolis d'incineració a Cantonigròs, Osona. Autors: Josep Cas-tells, Walter Cruells i Miquel Molist.

les de la segona jardinera però es trobava en molt mal estat.

No hi ha cap dubte que aquests tres enterraments pertanyien a la mateixa època.

La ceràmica trobada a la primera jardinera consisteix com ja hem dit en una urna troncocònica amb la boca en forma d'embut ample i una decoració de dues línies dobles formades per òvuls que s'alternen amb tres línies de petites estries, totes situades a la part alta del vas. La pasta és de color vermellós, més marró a l'exterior. Dintre d'aquesta urna hi havia dos penjolls molt semblants, el que està més ben conservat està format per tres anells concèntrics, amb unes línies helicoidals unides per quatre raigs llisos, i una anella per poder-lo penjar, una agulla amb cap rectangular decorat per les dues cares, amb una tija circular acabada en punta molt semblant a la trobada a la segona jardinera. Una segona agulla, de característiques ben significatives, té el cap enrotllat en forma d'anella que està unida a un cadena que

acaba amb una tanca de doble anell d'on penja una peça al capdamunt formant una anella i al capdavant una "U" més tancada per la punta.

Van aparèixer, també, cinc braçalets tots amb una decoració molt semblant, dos dels quals, però, estan deformats i en comptes de ser circulars o ovalats com els altres, tenen forma de "V", fragments d'un collaret o "torques", tres anelles que no se sap ben bé si eren penjolls, arracades o anells. Dispersos pels voltants de les tombes es va trobar un gratador de pedra tallada.

Les persones que varen fer l'excavació es varen endur totes aquestes peces per estudiar-les i catalogar-les, però mai més se n'ha sabut res.

Atès que aquestes restes, encara que petites, són força significatives, i a més són les úniques que s'han trobat a Cantonigròs, el Grup d'Acció Cultural, recolzat per l'Associació de Veïns, està intentant localitzar-les amb l'esperança que un dia puguin ser exposades en el petit museu monogràfic, el muntatge del qual està en estudi, com a mitjà per recuperar una part important de la nostra història com a poble.

Isabel Corominas
Carles Comella

Bibliografia:
COTA ZERO núm. 4, abril de 1988 (pàgs. 6 i 7)
EMPÚRIES núm. 48-50, 1986-1989 (pàgs. 224 a 236)

TAVERET, S.L.
Construcció en general
Especialitat en pedra
Venda de cases i terrenys
c. del Mig, 10 — Tel. i Fax 93 856 50 16
08511 TAVERET

HOSTAL **
ESTRELLA
RUPIT Tel. 93 852 20 05
www.hostalestrella.com

BAR - L'ERA - FORN DE PA
COQUES DE FORNER I DE LLARDONS
CARQUINYOLIS DE RUPIT
RECORDS I EMBOTITS
ERA NOVA, S.C. - Pl. Era Nova, 1
Tels. 93 852 20 34 - 93 852 20 50
RUPIT I PRUIT